

Oever- en Natuurontwikkeling Alkmaarder- en Uitgeestermeer

De Sakerleidam in recreatiegebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer zakt met de jaren langzaam weg. Om het achterliggende gebied te kunnen blijven beschermen moet deze dam daarom eens in de zoveel tijd worden opgehoogd. Ook de oeverbeschoeiingen hebben te lijden onder de hoge golfslag en de stevige wind in het meer. Daarom is de dam aangepakt, zijn tegelijkertijd de oevers verbeterd en is de “natte natuur” uitgebreid. Met deze nieuwsbrief informeren wij u over het verloop van de werkzaamheden.

Sakerleidam en eiland Sakerlei

De Sakerleidam en het eiland maken onderdeel uit van de Ecologische Hoofdstructuur. Het is namelijk een belangrijke natuurlijke verbinding tussen de natuurgebieden rondom Castricum en de natuurgebieden ten oosten van het meer. De dam was verzwakt en de natuurlijke rietbegroeiing rondom het eiland liet los. Hiermee verzwakte ook de ecologische verbindingzone. Om de dam als natuurverbinding tussen oost en west te behouden is onderhoud noodzakelijk.

Dorreegeest

Bij de Dorreegeestpolder verdwenen ook stukken van de vooroever door golven en stroming. De beschoeiing moest worden aangepast. En tussen de oever en beschoeiing is waterbodembodem (baggerspecie) gestort. Op deze manier ontstaat een rietkraag en wordt de oever verstevigd.

Het herstel van de oevers en de dam bestaat uit meerdere fases:

- **fase 0:** herstel beschoeiing en rietzone Dorreegeest
- **fase 1:** ophogen Sakerleidam
- **fase 2:** aanpak eiland Sakerlei

Het project is mogelijk gemaakt door het vrijkomen van baggerspecie vanuit het project “Derde verdieping van de Zaan” van de gemeente Zaanstad. Bij de uitvoering van het project is rekening gehouden met de aanwezige natuurwaarden, de Ecologische Hoofdstructuur, de visserij, het recreatieve gebruik van het meer en de beroepsvaart.

Verloop van de werkzaamheden

Er is het afgelopen jaar veel werk verzet. Op 16 april 2012 is het eerste schip met baggerspecie gelost op de Sakerleidam. En op 26 september 2012 in de vooroevers van Dorreegeest. Deze werkzaamheden zijn volgens planning verlopen.

Herstel beschoeiing en rietzone Dorreegeest en ophogen Sakerleidam

Fase 0 en fase 1 zijn bijna klaar. Bij Dorreegeest is te zien dat de aangepaste beschoeiing zichtbaar is boven het wateroppervlak. Achter deze beschoeiing kunnen volgend jaar al oeverplanten groeien. Deze vooroevers blijven beschikbaar voor waterberging. Het ophogen van de Sakerleidam is klaar. Hierna krijgt de dam zijn vertrouwde aanblik van gras en schapen weer terug.

Werk met werk maken

Verwerken van bagger levert geld op en met dit geld wordt het project gemaakt. Tegelijkertijd wordt er door het schap geld gespaard voor het beheer van de dam, de beschoeiingen en de rietkragen. In totaal is op de dam ruim 180.000m³ bagger verwerkt en in de vooroevers van Dorregeest ongeveer 50.000m³.

Natuurlijk aandacht voor natuur en milieu

Voorafgaand aan het werk hebben diverse partijen hun zorgen geuit over de kwaliteit en het zoutgehalte van de baggerspecie afkomstig uit de Zaan. Voor het gebruik van baggerspecie op het land en in het water bestaan strenge regels. Voor toepassing in het water, zoals bij de aanpak van de vooroevers bij Dorregeest en het veeneiland de Sakerlei, mag alleen schone grond worden gebruikt. De baggerspecie is uitgebreid onderzocht en geschikt bevonden voor gebruik op de dam en in het water.

De toezichhoudende instanties voor het project, Milieudienst Regio Alkmaar en Milieudienst IJmond, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK), het ministerie van EL&I en de provincie Noord-Holland, hebben regelmatig kwaliteitscontroles uitgevoerd. Zij vonden geen negatieve effecten voor het land, het water en de flora en fauna.

Tijdens de werkzaamheden hebben zich twee kleine incidenten voorgedaan: De wallen van de Sakerleidam zijn door hevige regenval over een paar meter weggespoeld. De uitvoerder heeft in overleg met HHNK direct maatregelen getroffen. Ook was er op enig moment sprake van een paar stukjes asbest op de dam. De dam is toen door gecertificeerde asbest-inspecteurs onderzocht en de aangetroffen asbeststukjes zijn volgens het protocol verwijderd en afgevoerd.

Een laatste kwaliteitscontrole van de baggerspecie zal worden uitgevoerd zodra de baggerspecie is ingeklonken.

Aanpak eiland Sakerlei

Op 6 november 2012 is door de gemeente Castricum vergunning verleend voor de uitvoering van fase 2. Aan de westzijde zal het eiland worden uitgebreid met ongeveer 5 ha, waardoor het eiland weer de oorspronkelijke 11 ha oppervlakte krijgt. Om het eiland aan deze kant te beschermen tegen de golven wordt in plaats van een houten beschoeiing een robuuste ringdam gemaakt. Tussen de nieuwe ringdam en het eiland wordt vervolgens baggerspecie aangebracht, zodat ook hier een brede rietkraag ontstaat. Daarnaast verkeert de beschoeiing aan de oostzijde van het eiland in zeer slechte staat. Deze beschoeiing wordt aangepast op een vergelijkbare manier als bij Dorregeest. Tussen deze beschoeiing en het eiland wordt baggerspecie gestort, zodat hier uiteindelijk een brede rietkraag ontstaat. In de bezwarentermijn van zes weken zijn vier bezwaren ingediend. Deze bezwaren zijn in behandeling bij de gemeente Castricum.

Omdat het project de "Derde verdieping van de Zaan" voor 95% klaar is, wordt op korte termijn met de resterende kubieke meters baggerspecie alleen de oostkant en de kop van het eiland aangepakt en verstevigd. Dit is het meest urgent. Voor de westkant van het eiland zal het recreatieschap zoeken naar geschikte baggerspecie van een andere locatie.

Meer informatie over het project is te vinden op de website: www.alkmaarder-enuitgeestermeer.nl

foto: Wikipedia/Dürzan cirano

Ondanks de onaantrekkelijkheid van de dam zijn in augustus aan de noordkant 15 paartjes broedende oeverzwaluwen gevonden. De nesten zijn tijdig tijdens een inspectie ontdekt, waarop meteen actie is ondernomen door de nesten te markeren en te beschermen. Alle betrokken partijen zijn direct op de hoogte gebracht, zodat in de uitvoering het gemarkeerde deel met rust werd gelaten. De bescherming van de nesten is succesvol gebleken: er zijn ongeveer 30 oeverzwaluwen uitgevlogen.

recreatieschap
alkmaarder- en uitgeestermeer

Lagendijk 33, 1911 MT Uitgeest
info@alkmaarder-enuitgeestermeer.nl
www.alkmaarder-enuitgeestermeer.nl

